

11. ONTWIKKELINGSMOGELIJKHEDEN LANGE TERMIJN SCHIPHOL EN DE LUCHTHAVEN LELYSTAD

DOEL

Het inhoudelijk voorbereiden van de besluitvorming over de wijze waarop de internationale concurrentiepositie van de mainportregio Schiphol op de lange termijn geconsolideerd en versterkt kan worden in balans met het vergroten van de kwaliteit van de leefomgeving en de mogelijkheden voor gebruik van de ruimte rond de luchthaven. De voorbereiding heeft betrekking op strategische ruimtelijke reserveringen en potentiële fysieke uitbreidingen op Schiphol en/of de luchthaven Lelystad.

Camiel Eurlings, minister van Verkeer en Waterstaat en

Lodewijk Asscher, wethouder Luchthavenaangelegenheden van de gemeente Amsterdam

Komen overeen zich in te spannen dat de volgende stappen worden genomen:

1. Voorbereiden door het Rijk van het besluit over de mee te nemen herconfiguratie opties op Schiphol voor een strategische beoordeling van nut en noodzaak, maart 2008
2. Voorbereiden door het Rijk van het besluit over het meenemen van mogelijke uitbreidingen van de luchthaven Lelystad (buiten de huidige PKB grenzen) als onderdeel van een integrale afweging van mogelijkheden voor uitplaatsing naar de regionale luchthavens, voor een strategische beoordeling van nut en noodzaak, maart 2008
3. De uitwerking van de strategische beoordeling, genomen door de Tweede Kamer van nut en noodzaak van herconfiguratie op Schiphol en mogelijke uitbreidingen van de luchthaven Lelystad, als onderdeel van een integrale afweging van mogelijkheden voor uitplaatsing naar de regionale luchthavens, zomer 2009
4. Kabinetsstandpunt lange termijn ontwikkeling Schiphol en Lelystad, december 2009

De minister van Verkeer en Waterstaat verbindt zich daartoe:

- Tot het faciliteren van de klankbordgroep 'Schiphol+Lelystad';
- De besluitvorming over de lange termijn ontwikkeling Schiphol voor te bereiden;
- De afstemming met de andere ministeries te verzorgen daarbij.

De wethouder Luchthavenaangelegenheden van de gemeente Amsterdam verbindt zich daartoe:

- De resultaten van de klankbordgroep 'Schiphol+Lelystad' mede in te brengen in het proces rond de Alderstafel in de Schipholregio, waarin de middellange termijn ontwikkeling Schiphol centraal staat;
- Het consulteren van regionale besturen in Flevoland inzake adviezen en voorstellen welke deze provincie raken;
- Partijen te stimuleren tot een eensluidende visie te komen;
- Het in voorkomende gevallen - buiten het Aldersoverleg - verzorgen van afstemming met andere regionale besturen.

De ambassadeur van dit project is Hans Alders.

PROJECTOMSCHRIJVING

De hierboven gemaakte bestuurlijke afspraken hebben betrekking op de volgende projectomschrijving.

AANLEIDING

Het rijk wil de internationale concurrentiepositie van de Randstad verstevigen, Schiphol is hierin een knooppunt. In de Nota Ruimte is de doelstelling geformuleerd dat Schiphol zich tot 2030 op de huidige locatie verder moet kunnen ontwikkelen. Het centrale dilemma bij deze lange termijnontwikkeling van de mainportregio Schiphol is dat het behoud van een concurrerende knooppuntpositie en vestigingsplaats ruimte vraagt voor luchthavenontwikkeling. In de periode 2015-2025 tot 2030 is de verwachting dat de fysieke grenzen van de luchthavencapaciteit (banenstelsel en luchtruim) zullen worden bereikt. Daarnaast is de milieucapaciteit mede bepalend voor wat de daadwerkelijke capaciteit is.

Tegelijkertijd zijn de onzekerheden in de internationale luchtvaartmarkt aanzienlijk en is de druk op de ruimte in de Schipholregio zo groot dat die leidt tot een behoorlijke scheefgroei op de arbeids-, woning- en mobiliteitsmarkt in die regio. Die druk en scheefgroei blijven daarbij niet zonder consequenties voor de leefomgeving (waaronder geluidhinder en klimaateffecten) en plaatsen de overheid voor scherpe afwegingen op het snijvlak van concurrentiepositie, leefomgeving en sturing van luchthavenontwikkeling.

Met besluitvorming over toekomstopties van de luchthaven Schiphol is veel tijd gemoed, onder andere vanwege planologische procedures. Het Rijk is derhalve in 2006 een traject voor de lange termijn ontwikkeling gestart. In dit traject worden verschillende toekomstopties voor het accommoderen van luchtverkeer in kaart gebracht en afgewogen. Het kabinet heeft uitgesproken de zoekruimte voor het verder accommoderen van luchtverkeer breder te willen trekken dan enkel te kijken naar Schiphol, door de mogelijkheden op andere luchthavens (waaronder Lelystad) te bezien. Belangrijkste referentie voor het invullen van die ruimte zijn de resultaten die uit het korte- en middellange verkenningstraject zullen komen (Alderstafel), en daarmee de milieunormen bepalen.

In de Noordvleugelbrief is aangegeven dat besluitvorming en keuzes die daarbij gemaakt worden, in samenhang moeten worden gezien met de verdere opgaven in de Noordvleugel, met name waar het de (woningbouw) ontwikkeling van de Haarlemmermeer, Almere en specifiek groen-blauwe opgaven betreft. In het coalitieakkoord van 7 februari 2007 hebben de regeringspartijen dit nogmaals bekrachtigd.

DOEL

Het inhoudelijk voorbereiden van de besluitvorming over de wijze waarop de internationale concurrentiepositie van de mainportregio Schiphol op de lange termijn geconsolideerd en versterkt kan worden in balans met het vergroten van de kwaliteit van de leefomgeving en de mogelijkheden voor gebruik van de ruimte rond de luchthaven. De voorbereiding heeft betrekking op strategische ruimtelijke reserveringen en/of potentiële fysieke uitbreidingen op Schiphol en de luchthaven Lelystad, als onderdeel van een integrale afweging van mogelijkheden voor uitplaatsing naar de regionale luchthavens.

Daarnaast is het doel om bij de mogelijke verdere ontwikkeling van Schiphol en al dan niet de luchthaven Lelystad, de landzijdige bereikbaarheid van de luchthaven(s) te borgen.

Het middellange termijn traject Schiphol loopt parallel aan de eerste fase van het Randstad Urgenttraject (tot maart 2008). De resultaten uit de middellange termijn, onder meer de toekomstige milieunormen van Schiphol, zullen meegenomen worden in het lange termijn trajecten worden dientengevolge meegenomen in dit Randstad Urgent traject. De besluitvorming over de lange termijn ontwikkeling van Schiphol is dan ook gekoppeld aan en afhankelijk van de besluitvorming over de middellange termijn ontwikkeling van Schiphol.

SAMENHANG

Het verkenningstraject lange termijn Schiphol hangt binnen de scope van Randstad Urgent samen met de volgende Randstad Urgentprojecten:

- **Project wegbreiding SAA (Schiphol-Amsterdam-Almere)**
- **Planstudie OV SAAL (Schiphol - Amsterdam - Almere – Lelystad)**
- **A4 Schiphol**

De kwaliteit van de landzijdige bereikbaarheid is een belangrijke voorwaarde voor het goed kunnen functioneren van de mainportregio Schiphol. De genoemde projecten dragen bij aan het verbeteren van die bereikbaarheid. Een belangrijk aspect is de ontsluiting van een mogelijke tweede terminal in het noordwest-areaal van Schiphol op het (hoofd)wegennet en het openbaar vervoer.

- **Werkstad A4**

De Werkstad A4 beoogt door middel van een kwaliteitsslag de marktpositie van de Mainport Schiphol als logistiek knooppunt binnen de internationale logistieke ketens te verbeteren, de leefbaarheid te verhogen en de Noordvleugeconomie te stimuleren. Het project betreft de ontwikkeling van een logistiek knooppunt met een hoogwaardige infrastructuur en een multimodaal systeem van terminals voor lucht, weg en spoor (en evt. water).

- **Schaalsprong Almere**
- **Toekomst IJmeer/Markermeer**

Het mogelijk uitplaatsen van luchtverkeer naar Lelystad heeft onder andere effecten op het mogelijke ruimtegebruik in Flevopolder en andersom stellen de woon- en groen-blauwopgaven in Almere en Flevoland een grens aan de mogelijkheden om luchtverkeer te kunnen accommoderen.

- **Ontwikkeling Haarlemmermeer**

De ontwikkeling van Haarlemmermeer is een essentiële voorwaarde, aanvullend op de milieu- en veiligheidsuitgangspunten die verbonden zijn aan de ontwikkeling van de mainport Schiphol.

- **Randstad 2040**

Een van de onderwerpen van het visietraject Randstad 2040 is de toekomst van Schiphol.

RESULTAAT

Het resultaat van dit Randstad Urgentproject is voorbereiding van en advisering voor een beleidskeuze over de lange termijn ontwikkeling Schiphol en omgeving, in samenhang met de mogelijkheden voor uitplaatsing naar Lelystad.

DIENSTREGELING EN TE NEMEN BESLUITEN

- Probleemanalyse lange termijn mainportregio Schiphol, september/oktober 2007
- Voorbereiding van het besluit welke opties met betrekking tot Schiphol verder worden onderzocht in een strategische beoordeling van nut en noodzaak, maart 2008
- Voorbereiden van het besluit over het meenemen van mogelijke uitbreidingen van de luchthaven Lelystad (buiten de PKB grenzen) voor een strategische beoordeling van nut en noodzaak, maart 2008
- Inrichten vervolprocedure op basis van besluit Tweede Kamer, maart/juni 2008
- De uitwerking van de strategische beoordeling van nut en noodzaak van opties met betrekking tot Schiphol en mogelijke uitbreidingen van de luchthaven Lelystad, zomer 2009
- Beleidskeuze lange termijn ontwikkeling Schiphol en Lelystad, december 2009

WETTELIJKE PROCEDURE

Er zal afweging plaatsvinden van de door Schiphol aangedragen, en eventueel door het Rijk aangevulde, opties in de door het Kabinet met de Tweede Kamer vastgestelde procedure. Dit kan plaatsvinden in de vorm van bijvoorbeeld het opstellen van een Structuurvisie. Onder meer zullen de opties nader getoetst worden aan de Probleemanalyse en zal een MKBA worden verricht. Aan het einde van dit traject is een beleidskeuze voorzien.

FINANCIERING

Kosten

Voor het maken van een beleidskeuze over de lange termijn ontwikkeling van Schiphol is geen financiële dekking vanuit rijk of regio nodig. Afhankelijk van de uitkomsten en te volgen procedures zullen mogelijk nieuwe projecten worden gestart. Bijvoorbeeld een Verkenning naar de problemen en oplossingsrichtingen voor een bereikbaarheidsvraagstuk of voor de verbetering van de kwaliteit van de leefomgeving.

ORGANISATIE

Het lange termijn traject is interdepartementaal georganiseerd. Het project wordt getrokken door VenW (DGTL Directie Luchthavens) en VROM, Financiën en Economische Zaken zijn betrokken in de projectgroep

Tevens is tweemaandelijks een periodiek overleg met de provincie Noord-Holland en Schiphol. Maatschappelijke organisaties en de planbureaus worden daarnaast actief betrokken.

De samenhang met de genoemde wegprojecten en Werkstad A4 is reeds geborgd binnen de huidige projectstructuur, hetzij door deelname aan het projectteam (Werkstad A4, EZ/GOB), hetzij door inhoudelijke afspraken tussen de projecten (wegprojecten, DGP). Om dit transparant te houden, zal de samenhang met betreffende projecten op managementniveau tussen de betrokken VenW directies worden vastgelegd.

Ten behoeve van het bredere vraagstuk rond de ontwikkelingsmogelijkheden Schiphol en luchthaven Lelystad op de lange termijn in relatie tot met name de Schaalsprong Almere, IJmeer/Markermeer en ontwikkeling Haarlemmermeer, is in Randstad Urgentverband de volgende organisatie opgezet:

De gemeente Amsterdam en DGTL Directie Luchthavens treden op als initiatiefnemer. Zij faciliteren een klankbordgroep 'Schiphol+Lelystad', waarin de volgende partijen zijn vertegenwoordigd:

- De provincies Noord-Holland en Flevoland
- De gemeenten Amsterdam, Lelystad, Almere en Haarlemmermeer
- De ministeries van VenW, VROM en LNV

Het voorzitterschap is in handen van het Rijk. De klankbordgroep komt in beginsel om de drie weken bijeen om in ieder geval de stand van zaken van de projecten te delen.

De klankbordgroep dient enerzijds als platform om informatie en kennis te delen over de inhoudelijke voortgang van de genoemde samenhangende Randstad Urgentprojecten.

De leden van de klankbordgroep informeren elkaar over de voortgang van relevante aanpalende trajecten voor zover die de ontwikkeling van Lelystad Airport of de configuratie op Schiphol raken.

De regionale vertegenwoordigers in de klankbordgroep geven daarnaast bouwstenen voor de lange termijn mee aan Lodewijk Asscher, welke hij onder meer in de eerste fase van het traject kan inbrengen in het proces rond de Alderstafel, waar de middellange termijn ontwikkeling van Schiphol centraal staat (zie verbintenis).

SLOTBEPALING

De afspraken zoals geformuleerd zijn niet in rechte afdwingbaar.

In de algemene inleiding op deze bestuurlijke afspraken zijn twee elementen nader uitgewerkt: het mandaat van het projectduo en de financiële informatie.

De minister van Verkeer en Waterstaat

**De wethouder Luchthavenaangelegenheden van de
gemeente Amsterdam**

Camiel Eurlings

Lodewijk Asscher

Vastgesteld op 29 oktober 2007